Mesačník
LAMAČAN
o dianí a živote v Lamači
ročník XXIV
12
22

Prajeme vám príjemné prežitie vianočných sviatkov

Vianočný program bol nabitý

Na Vianoce sme sa v Lamači tento rok začali tešiť od prvej adventnej nedele. Práve vtedy sme pre vás pripravili Rozsvecovanie vianočného stromčeka na námestí. A nakoľko bol mrazivý večer s teplotou blížiacou sa k nule, každému dobre padla hustá fazuľová polievka, ktorú v stánku rozdával Roman Kasko Kasala. O niekoľko dní na to sme už otvárali Lamačské vianočné trhy, ktoré po prvýkrát, s podporou mestskej časti, organizovali dve dámy – Barbora Vavrinčíková a Natália Matysová...

Reportáž z Lamačských vianočných trhov nájdete na stranách 6 a 7
Recept na fazuľovicu, ktorú ste mali možnosť ochutnať počas rozsvecovania stromčeka nájdete na strane 10

ODVODNILI SME BEŽECKÚ DRÁHU

V okolí bežeckej dráhy sa dlhodobo hromadila voda. Mali ste to možnosť vidieť po výdatnom daždi, kedy voda plochu doslova zaplavila, znemožnila tak akýkoľvek šport a ohrozovala celistvosť nového povrchu z roku 2018. Tak sa zrodil Projekt vodozádržných opatrení pri bežeckej dráhe v športovom areáli pri základnej škole, na ktorý naša mestská časť dostala účelovú dotáciu zo strany Bratislavského samosprávneho kraja vo výške 15 000 eur. ...

Pokračovanie na strane 4

SAMOSPRÁVA informuje

Členstvo v odborných komisiách Strana 3

Poslanecká anketa strana 8 - 12

Rozhovor s Evou Karvašovou strana 9

Klientske centrum
02/ 647 80 065
klientskecentrum@lamac.sk

Milí Lamačania,

december je mesiac plný očakávania. Niekto očakáva zimné prázdniny, iný, či bude tento rok sneh, niekto v napätí očakáva príležitosti, ktoré prinesie budúci rok. Ale určite všetci očakávame Vianoce. Pre mňa je mesiac december veľmi osobný. Minulý rok to bol práve prvý december, ktorý veľmi výrazne vstúpil do života našej rodiny. Môjmu manželovi práve prvého decembra diagnostikovali leukémiu a celý december bol poznačený jeho pobytom v nemocnici a náročnou liečbou. Očakávali sme, ako to dopadne, či budeme na Vianoce spolu. Neboli sme. Zažili sme ale čosi, čo nám vyplnilo to prázdno - spoločenstvo priateľov z Lamača. Snažilo sa nám, ako rodine, svojou pomocou všemožne vynahradiť chýbajúceho manžela a otca. Utvrdila som sa v tom, že v Lamači žijú skvelí ľudia! Tvrdím to vždy, všade a každému. Teším sa, že po náročnej liečbe budeme tento rok na Vianoce ako rodina opäť spolu. Teším sa, ako budem nacvičovať s lamačskými deťmi a mládežníkmi koledy a ako vám ich zaspievame na tradičnej detskej vianočnej omši 24.12. o 16:00 hod. v lamačskom kostole. Teším sa na osobné stretnutie s Ježišom, ktorého blízkosť ešte silnejšie prežívam na Vianoce. Oslobodzuje ma vedomie, že On nepotrebuje dokonale čisté srdcia, aby do nich mohol vstúpiť. Veď aj sám Ježiš sa narodil v maštali, čo nebolo práve ideálne miesto pre príchod na tento svet. On prichádza do každého srdca, ktoré po ňom túži. Túžba je jedinou podmienkou.

Bolo to práve v Lamači, kde som pred tridsiatimi rokmi začínala svoju speváckú kariéru. So skupinou Atlanta, ktorá vznikla práve na lamačskej fare, sme svojho času naspievali vianočnú pieseň, ktorej slová ma doteraz veľmi oslovujú:

Nebo sa sklonilo k zemi a dotklo sa človeka.

Prichádza Boh s odpustením a lásku si oblieka.

Gloria in excelsis Deo!

Prajem nám všetkým, aby nám tento advent a Vianoce voňali láskou. Láskou, ktorá je bez podmienok. Láskou, ktorá v osobe malého Ježiška prichádza na svet práve na Vianoce.

Mária Podhradská,
speváčka, autorka projektu Spievankovo

Lamač má nové vedenie

Novembrové ustanovujúce zasadnutie Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Lamač malo slávnostný charakter. Svedčali o tom aj miesta pre verejnosť, ktoré sa zaplnili. Dokonca sa prišli pozrieť aj žiaci z novinárskeho krúžku so svojou učiteľkou, ktorí sa chopili šance a vyspovedali nového starostu Igora Polakoviča, ako aj primátora Bratislavy Matúša Valla. Na programe bolo i zloženie sľubov novozvoleného starostu a poslankýň a poslancov novozvoleného miestneho zastupiteľstva. **Od 24. novembra má teda naša mestská časť nové vedenie.**

Predajné budovy na trhovisku dostali nové strechy

V rámci plánu údržby, ktorý sme mali na tento rok, sme evidovali aj potrebu generálnej opravy striech na objektoch na trhovisku, kde sú sústredené stále prevádzky. Opravu sme riešili strešnými fóliami, ktoré nahradili pôvodné asfaltové šindle s potrebným kotvením a úpravou odkvapových plechov. Takýmto spôsobom bolo odstránené zatekanie do týchto objektov, ktoré sa prejavovalo najmä pri väčších dažďoch. Spokojnosť s novou strechou neskrýva ani obľúbený predajca ovocia a zeleniny Ľubomil Mišovič. „Konečne mi dovnútra nezateká, problém je vyriešený. Však som tu mal samé kýble vody, dažde ma trápili celý rok. Strecha už stihla prejsť záťažovým testom v podobe nedávnych dažďov a je ozaj dobre urobená," pochvaľuje si. V rámci realizácie bola zachovaná pôvodná farebnosť, terakotový odtieň. Nasledovať by mala oprava časti poškodených fasád týchto objektov.

Ospravedlnenie Mgr. Petre Mitašíkovej, PhD.

V novembrovom čísle magazínu Lamačan sme na strane 5 mylne uviedli, že kandidátka na poslankyňu miestneho zastupiteľstva Mgr. Petra Mitašíková, PhD. kandidovala s podporou strán HLAS, SMER, SNS. V skutočnosti kandidovala s podporou strán Team Bratislava, PS, SaS.

Chyba nastala v procese výroby. Novozvolenej poslankyni miestneho zastupiteľstva Mgr. Petre Mitašíkovej, PhD. sa týmto úprimne ospravedlňujeme.

Na ocenenie Srdce na dlani boli nominovaní aj Lamačania

V decembri sa konal slávnostný galavečer Bratislavského dobrovoľníckeho centra, ktoré už 7. rok oceňovalo ľudí so Srdcom na dlani. V siedmich kategóriách bolo nominovaných 65 dobrovoľníkov a Lamač mal tiež svoje zastúpenie. V kategórii Dlhodobá dobrovoľnícka činnosť bola nominovaná Zuzana Brnoliaková za svoje vyše desaťročné pôsobenie v RC Obláčik, o.z. A v kategórii Dobrovoľnícky projekt bol nominovaný program Believes, ktorý sa venuje potravinovej pomoci pre znevýhodnených a v ktorom sa angažujú manželia Anka a Marek Habdákovci. „Nomináciu beriem s pokorou, je to ocenenie takmer dvadsaťročnej histórie nášho rodinného centra, ktoré kultivuje komunitné spolužitie lamačských rodín s deťmi. Dobrovoľníctvo vnímam ako perpetum mobile - matematický paradox v praxi: čím viac zo seba dávate, tým viac sa vám dostáva. A aj keď sa to nedá merať na centimetre alebo kilá, existujú akési virtuálne merné jednotky dobroty a láskavosti, ktoré zakaždým dostávame ako spätnú väzbu pri akciách pre verejnosť. A to nám dáva silu pokračovať a ísť ďalej..." uzatvára svoje vyznanie Zuzana Brnoliaková.

Pri rekonštrukcii parkoviska na Heyrovského recyklujeme materiály

V týchto dňoch riešime dlhodobejší problém rozpadávajúceho sa parkoviska pred bytovým domom na Heyrovského 10. Išlo o rozpadajúcu sa betónovú prídlažbu, ktorá mohla spôsobiť poškodenie vozidiel. Túto dlažbu nahrádzame podkladovou vrstvou zo suchého betónu spolu s finálnou úpravou asfaltového povrchu. Práce prebiehajú v réžii špecializovanej firmy pod dohľadom nášho kolegu Miroslava Širgela z Referátu dopravnej infraštruktúry. Rekonštrukcia parkoviska je zaujímavá recykláciou materiálov. „Najskôr sme vybrali všetky poškodené aj dobré betónové kocky. Tie dobré si odkladáme a použijeme ich pri ďalších prácach. Stohujeme na palety," vysvetlil Miroslav Širgel. Práve toto parkovisko bolo spomedzi troch parkovísk v lokalite v najhoršom stave. V budúcom roku by sme chceli pokračovať úpravami aj na ďalších dvoch.

Deti sa budú od januára stravovať priamo v budove školy

Práce na dočasnej jedálni v základnej škole sa chýlia ku koncu. Na obdobie dokiaľ dôjde k výstavbe a kolaudácii nového stravovacieho pavilónu v rámci projektu rozšírenia kapacít základnej školy, sme pripravili v samostatnom trakte budovy priestor na jedáleň pre 120 stravníkov spolu s výdajňou stravy. Nachádza sa v priestore bývalých šatní a vďaka tomu bude môcť momentálne provizóriom, podávanie balenej stravy, skončiť. Čerstvo uvarené jedlo sa do dočasnej jedálne donesie vo várniciach, odkiaľ sa bude servírovať.

K prevádzke sa ešte vyjadrí Regionálny úrad verejného zdravotníctva. Spustenie tejto prevádzky očakávame v januári 2023. Deti tak budú mať k dispozícii jedáleň, ktorá bude súčasťou budovy základnej školy a poskytne dostatočnú kapacitu pre všetkých stravníkov.

Máte záujem o členstvo v odbornej komisii?

Vážení Lamačania, v súvislosti s uskutočnenými komunálnymi voľbami, budú v nadchádzajúcom období kreované odborné komisie pôsobiace pri miestnom zastupiteľstve mestskej časti ako jeho poradné orgány. Z uvedeného dôvodu si dovoľujeme požiadať obyvateľov našej mestskej časti, ktorí majú odbornosť, prípadne prax z pôsobenia v oblastiach financií, dopravy, stavebníctva, architektúry, sociálnych a zdravotných služieb, bezpečnosti, životného prostredia, kultúrnych, vzdelávacích, športových aktivít a školstva a majú záujem podieľať sa na činnosti odborných komisií a zúčastňovať sa tvorby politík mestskej časti v uvedených sférach, aby posielali svoje žiadosti a profesijné životopisy spolu so súhlasom na spracovanie osobných údajov v zmysle zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov na adresu: komisie@lamac.sk, prípadne ich doručili osobne do podateľne miestneho úradu mestskej časti na Malokarpatskom námestí 9 do 31. 12. 2022.

V žiadosti, prosím, uveďte, o členstvo v ktorej komisii by ste mali záujem.

Dokument "Súhlas so spracúvaním osobných údajov" nájdete na linku: www.lamac.sk/files/gdpr.docx

Za vašu spoluprácu a prejavený
záujem vám vopred ďakujeme.

Vianočná kapustnica pre osamelých seniorov

Pozývame vás na Vianočnú kapustnicu pre osamelých seniorov, ktorá sa bude podávať v piatok 16.12.2022 o 16:00 a v pondelok 19.12.2022 o 16:00 v Centre pomoci na Malokarpatskom námestí oproti pošte. Touto cestou srdečne pozývame obyvateľov našej mestskej časti, ktorí spĺňajú nasledovné podmienky: dovŕšili vek 65 rokov, žijú v domácnosti sami (bez partnerov, detí alebo najbližšej rodiny), nie sú umiestnení v žiadnom zariadení sociálnych služieb a vedia sa presunúť na miesto podujatia. Prihlasujte sa, prosím, telefonicky na čísle 02/64 78 00 65 alebo osobne na Klientskom centre Miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Lamač.

Počet miest je obmedzený. Tešíme sa na vianočné stretnutie s vami.

Projekt odvodnenia bežeckej dráhy je hotový

V okolí bežeckej dráhy sa dlhodobo hromadila voda. Mali ste to možnosť vidieť po výdatnom daždi, kedy voda plochu doslova zaplavila, znemožnila tak akýkoľvek šport a ohrozovala celistvosť nového povrchu z roku 2018. Tak sa zrodil Projekt vodozádržných opatrení pri bežeckej dráhe v športovom areáli pri základnej škole, na ktorý naša mestská časť dostala účelovú dotáciu zo strany Bratislavského samosprávneho kraja vo výške 15 000 eur.

Projekt sa zrealizoval podľa vypracovanej projektovej dokumentácie subjektom, ktorý sa zaoberá práve vodozá-držnými opatreniami. Vsakovacie pomery v tomto území sú pomerne komplikované, preto bolo potrebné spraviť väčší projekt, ktorý vytvoril miesto na vsakovanie dažďových vôd, ktoré sa v jednej časti bežeckej dráhy kumulujú. Jeho realizácia bola sťažená aj preto, lebo išlo o veľké výkopy a presuny zeminy. Všetka výkopová zemina však nakoniec zostala v tom území zachovaná.

Súčasťou projektu sú odvodňovacie drenážne kanály a vsakovacie bloky, ktoré majú dostatočnú kapacitu, aby vodu, ktorá sa kumuluje v tomto území, dokázali odviezť a zabezpečiť jej vsakovanie. Súčasťou prác bola aj úprava okolitých svahov tak, aby sa obnovil ich pôvodný tvar, keďže počas rokov došlo k istým odplaveniam a zosuvom pôdy.

V pláne je aj tribúna

„Výsledkom je vyriešený problém so zhromažďujúcou sa vodou v tomto území, zároveň aj priľahlé okolie vytvára dostatočný predpoklad na to, aby svahy boli využiteľné aj na sánkovanie detí v zimnom období. To je vzhľadom na poveternostné podmienky u nás skôr doplnkovou akciou a nie dominantou," zhodnotil bývalý starosta Lukáš Baňacký, čím narážal na nevôľu časti Lamačanov, ktorým sa nové betónové kvádre, znemožňujúce sánkovanie deťom, vôbec nepozdávajú a svoj odpor dávajú najavo. „Deti sa pri bežeckej dráhe sánkovať môžu aj naďalej na vedľajšom svahu, ktorý je teraz aj vhodnejší a pekne upravený," oponuje.

Na bočnej časti svahu by malo časom pribudnúť aj hľadisko tribúnovej povahy, po ktorom podľa slov bývalého starostu už dlhodobo volala základná škola a ktoré by bolo vhodným doplnením celého atletického priestranstva. V novembri sa pre tribúnu vytvoril základ s dĺžkou 38 metrov, riešenie tejto časti projektu je už v rukách nového vedenia mestskej časti.

Vidina tribúny ja atraktívna aj pre riaditeľku základnej školy Alenu Petákovú, ktorá tento návrh víta. „V areáli organizujeme mnohé aktivity, ako napríklad Dni športu, súťaže okresného typu či atletické preteky, pri ktorých by bolo dobré vidieť na dráhu a môcť povzbudzovať. Keď k nám naposledy prišli policajti predvádzať kone a psovodov, mali sme problém, aby deti vydržali po celý čas stáť, mali sme problém s ich usádzaním. Tribúnu by sme preto uvítali," zhodnotila riaditeľka.

Súčasťou prác bola aj úprava okolia v susednej časti tak, aby okolitá zemina nebola navýšená a aby po nej voda nestekala na samotný povrch atletickej dráhy. „To, čo sme museli riešiť prefabrikovanými dielcami zospodu súvisí aj s hornou časťou, kde je hokejbalové ihrisko, ktoré rovnako potrebuje odvodniť. Vďaka tomuto kroku tam už sú natiahnuté odvodňovacie rúry a bude možné pokračovať s úpravou hokejbalového ihriska, kde je problémom neodtekajúca stojaca voda," dodáva Lukáš Baňacký.

Problematike odvodnenia bežeckej dráhy sa takmer na každom zasadnutí počas uplynulého volebného obdobia venovala aj Komisia životného prostredia a hospodárskej stratégie. „Naše návrhy, ktoré sme diskutovali, zohľadňovali nielen finančnú náročnosť možných riešení, ale hlavne sme prihliadali aj na ekologickú stránku veci. To znamená, že sme chceli, aby bola prebytočná voda efektívne zadržiavaná a následne využívaná na zavlažovanie okolitej vegetácie. Považujem teda za dôležité, že k riešeniu odvodnenia bežeckej dráhy konečne dochádza a pevne verím, že projekt, ktorý na miestnom úrade pripravili, tento účel splní. Mrzí ma však, že projekt, s ktorým sa miestny úrad uchádzal o dotáciu z BSK nám na komisiu a ani poslancom a poslankyniam nikdy nebol predložený. Nemali sme tak príležitosť sa k jeho detailom vyjadriť," povedala predsedníčka komisie a miestna poslankyňa Veronika Hagovská.

Marína Gorghetto

BRATISLAVSKÝ KRAJ

Verí váš stromček na život po Vianociach? Pomôžte mu stať sa knižnicou

Hlavné mesto, spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu a.s. (OLO) a Komunálny podnik Bratislavy zabezpečia zber živých stromčekov aj počas týchto Vianoc. V spolupráci so spoločnosťou IKEA ich ďalej materiálovo zhodnotia. Bratislavčania sa môžu aj tento rok podieľať na udržateľnejších Vianociach a odložiť svoj stromček bez ozdôb do jednej z 800 drevených ohrádok, ktoré budú rozmiestnené po celom meste. Vyzbierané stromčeky sa po sviatkoch spracujú na drevotriesku, z ktorej budú vyrobené funkčné a užitočné knižnice. Iniciátori projektu ich v počte 150 kusov spoločne darujú na miesta, kde chýbajú a potešia. Tri bratislavské mestské organizácie a nábytkárska spoločnosť IKEA spájajú po prvýkrát sily v iniciatíve, vďaka ktorej môžu byť aj tieto Vianoce viac cirkulárne a udržateľné. Zásluhou nadšených a zodpovedných Bratislavčaniek a Bratislavčanov sa po posledných Vianociach podarilo z 565 osadených drevených ohrádok vyzbierať viac ako 200 ton živých stromčekov, ktoré boli ďalej spracované na hodnotný kompost. „Po minuloročnom úspešnom rozšírení projektu do všetkých mestských častí a pozitívnom ohlase obyvateľov navýšime v tomto roku počet ohrádok na takmer 800," hovorí Ivan Sokáč, predseda predstavenstva OLO.

Stromčeky však môžu byť materiálovo zhodnotené iba vtedy, keď sa pred odovzdaním riadne odzdobia. Drevené ohrádky sú vyrobené z kalamitného dreva z bratislavských Mestských lesov. Od 15. do 31. decembra 2022 ich Komunálny podnik Bratislavy a OLO postupne osadia do ulíc hlavného mesta. Odvoz vyzbieraných stromčekov zabezpečí OLO a prebehne od 4. januára do 25. februára 2023. **(olo)**

6 titulov majstra Európy

Začiatkom novembra sa v talianskej Florencii konali Majstrovstvá Európy WUKF v karate. Do výberu reprezentácie Slovenskej republiky sa kvalifikovalo aj 6 členov lamačského klubu Goju Kai Karate. Za účasti 1 800 pretekárov z 21 krajín všetkých vekových kategórií sa naši pretekári nestratili a vybojovali spolu 9 cenných kovov z toho 6 titulov Majstra Európy. Najúspešnejšou pretekárkou klubu sa stala Ema Lesayová. Majstrami Európy sa ďalej stali Hugo Hulín v kata juniori, Alžbeta Bieliková v kata 13 ročných dievčat,Tomáš Lesay v kobudo dorastencov, Linda Hulínová v kategórii družstiev kata 11 – 12 ročných dievčat. Vicemajstrom Európy sa stal Viktor Ollé v kategórii kata 12 ročných chlapcov. Do klubovej a rodinnej zbierky ešte pridal jeden bronz Tomáš Lesay v kata dorastencov.

Lamačské vianočné trhy

Začiatok decembra sa niesol v znamení celkom nového podujatia. Lamačské vianočné trhy na Malokarpatskom námestí trvali štyri dni a okrem stánkov boli plné sprievodného programu. Mohli ste si užiť niekoľko večerných hudobných vystúpení, detský program s Mikulášom, zdobenie medovníčkov s Rodinným centrom obláčik, vystúpenie detí zo základnej školy, Mini mikulášsky futbalový turnaj s FK Lamač či sólo organový koncert Michala Mesjara v Kostole sv. Margity.

Dva dni mal na námestí svoj stánok aj DSS Rozsutec. „Prišli sme predávať výrobky, ktoré sme spoločne cez rok vyrobili. Nájdete tu maľované poháre, adventné vence, voňavé mydielka aj tričká a výšivky," vymenovala široký sortiment prijímateľka služieb Anička.

Lamačania prichádzali s celými rodinami a aj napriek zime a vetru sa na trhoch zdržali nad pohárom punču či s cigánskou pečienkou v ruke pomerne dlhý čas. V stánkoch našli trdelníky, cigánsku pečienku, kapustnicu, medovinu, varené víno, zemiakové špirály, výrobky z mangalice aj frgál pečený na Morave. „Sme veľmi spokojní, ľudia sú milí, spoznávajú nás, podporia nás, prehodia slovíčko, čo oceňujeme. Bavia sa s nami, ako keby sme boli jedna rodina. Sme vďační za každého zákazníka, na trhu sme s našimi výrobkami len zopár mesiacov a toto je pre nás prvá akcia. V porovnaní s bežným dňom je to oveľa lepšie," neskrýval spokojnosť Dávid Čugoň zo stánku Frgál originál.

Organizátorky už plánujú jarmok

Lamačské vianočné trhy zorganizovali dve šikovné kamarátky Barbora Vavrinčíková a Natália Matysová. Tie majú s podobnými podujatiami bohaté skúsenosti, nakoľko sa samy venujú výrobe a predaju langošov. „Keď sme raz predávali vo vedľajšom meste, rozmýšľali sme, či by sa niečo podobné dalo zorganizovať aj v našej mestskej časti. Podali sme si na miestnom úrade projekt a išli sme do toho," opisuje zrod nápadu Natália. „Všetko čo sme si naplánovali sa nakoniec podarilo. Čakali sme trochu väčšiu účasť, svoju úlohu zjavne zohralo aj počasie, ale bolo to veľmi fajn. Do budúcnosti by sme rady popracovali na hudobnej stránke podujatia a ponúkli atraktívnejšie kapely. Najlepšie vyšla sobota, aj čo sa týka návštevnosti, programu či atmosféry. Najmä večer ľudí strhol Bašavel band aj do tanca, malo to svoje čaro," hodnotí. Od ľudí im počas štyroch dní prichádzala pozitívna spätná väzba, čo ich povzbudilo do ďalšieho plánovania. „Lamačania boli spokojní, nikto sa nesťažoval, dokonca by boli radi, keby sa z týchto trhov stala tradícia. My dve by sme okolo Veľkej noci chceli zorganizovať jarmok. Počas Vianoc dáme dokopy projekt a pošleme ho na miestny úrad," dodáva Barbora.

O týchto dámach teda ešte rozhodneme budeme počuť.

Marína Gorghetto

Zaujímavý byt na Heyrovského ulici

3-izbový byt | 74.97 m² | Heyrovského 13, Lamač

Na slnečnú západnú stranu orientovaný byt s rozlohou 82,37 m², vrátane dvoch lodžií (7,4 m²), sa nachádza na ôsmom poschodí z jedenástich na Heyrovského ulici v Lamači. Aktuálne poskytuje dve izby, ale jednoduchou úpravou sa dá prerobiť na trojizbový. Priestor je čiastočne zariadený a byt je kúpou voľný.

Dispozícia:
chodba, komora, spálňa, samostatné wc, kúpeľňa s vaňou, kuchyňa i obývacia izba s výstupom na dve samostatné lodžie.

Benefity:
francúzske okná, komora, kuchyňa so spotrebičmi, rolldoor skrine, pivnica, priestor na bicykle, dva výťahy.

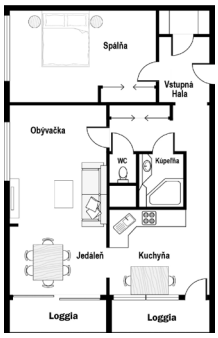

• 219.900,- €

www.liviante.sk info@liviante.sk 0908 808 535

INZ 12/2022

Poslanecká anketa

Novozvoleným poslancom Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Lamač, ako aj poslancovi Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy a poslancovi Bratislavského samosprávneho kraja za Lamač a Záhorskú Bystricu sme položili dve otázky:

1. **Aké budú vaše poslanecké priority pre nasledujúce štyri roky?**
2. **Čo považujete za najväčšiu výzvu pre volebné obdobie 2022–2026**

Igor Polakovič

Poslanec mestského zastupiteľstva

Poslancom Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislava sa stal aktivista a fundraiser Igor Polakovič, ktorý získal 1276 hlasov. Ten sa zároveň stal aj novým starostom mestskej časti Bratislava-Lamač.

1 Ak sa mám vyjadriť ako mestský poslanec, tak medzi moje mestské priority patrí zabezpečenie postupnej obmeny verejného osvetlenia, príprava projektu rozšírenia Lamačskej cesty v časti medzi výjazdom z diaľnice D2 a ŽST Lamač, sanácia oporného múru cintorína, ako aj rozbehnutie dlhodobejšieho projektu rozšírenia cintorína. Začiatkom decembra bol Lamačanom predstavený návrh projektu revitalizácie Vrančovičovej ulice, za ktorým bude nasledovať príprava projektovej dokumentácie. A samozrejme v spolupráci s BVS chceme odkanalizovať aj posledné časti starého Lamača.

2 Po "atómovkách" ministra financií a inflácii, ktoré doslova masakrujú rozpočty samospráv, bude jednou z hlavných výziev udržať základné funkcie mesta a popri tom nájsť financie na investície aj do vyššie vymenovaných projektov.

Jozef Krúpa

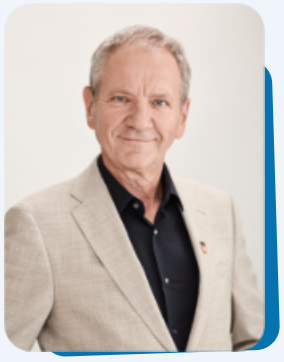

Poslanec Bratislavského samosprávneho kraja za Lamač a Záhorskú Bystricu

Poslancom Bratislavského samosprávneho kraja sa stal Jozef Krúpa, ktorý získal 1477 hlasov. V zastupiteľstve kraja tak zastupuje Lamač spolu so Záhorskou Bystricou. Jozef Krúpa je od roku 2010 zároveň starostom susednej Záhorskej Bystrice.

1 V prvom rade ďakujem obyvateľom Lamača za podporu vo voľbách do župného zastupiteľstva. Mojimi najväčšími poslaneckými prioritami aj z pohľadu Lamačanov sú vybudovanie cyklomostu z Lamača do Dúbravky nad železnicou, predpokladaný termín začiatku výstavby je prvá polovica roka 2023; domov pre seniorov na Holom vrchu v areáli bývalého SOU energetického v Záhorskej Bystrici; rozšírenie linky číslo 216 zo Stupavy do Marianky cez zastávku pri nemocnici Bory až po železničnú stanicu v Devínskej Novej Vsi; vybudovanie novej základnej a materskej školy v areáli bývalého SOU energetického na Holom vrchu, ktorá by mala slúžiť obyvateľom Záhorskej Bystrice, Lamača a spádovej oblasti, súčasťou novej školy by mal byť aj bazén pre širokú verejnosť. Ďalej je to pokračovanie v rekonštrukcii ciest a chodníkov v správe Bratislavského samosprávneho kraja a zisk dotácií na zeleň a podpora športových klubov.

2 Výstavba novej základnej školy na Holom vrchu, zlepšenie dopravy a budovanie cyklotrás, primárne na Hodonínskej ulici a v smere na Marianku, vybudovanie zdravotníckeho kampusu pri novej nemocnici Bory a výstavba športovo-oddychového areálu s pump trackom a tréningovým futbalovým ihriskom, ktorý by mohli využívať aj Lamačania.

Pavol Čech

Poslanec miestneho zastupiteľstva

Absolventa Vysokej školy veterinárnej v Brne poznáte z veterinárnej ambulancie na Heyrovského ulici. Taktiež je spoluzakladateľom Slovenskej homeopatickej spoločnosti, aktívne prednáša veterinárnu homeopatiu pre veterinárnych lekárov doma aj v zahraničí. Je spoluautorom viacerých vedeckých štúdií, členom akupunkturistickej spoločnosti. V Lamači ako poslanec miestneho zastupiteľstva začína už svoje piate volebné obdobie. V Spojených voľbách 2022 získal 1016 hlasov.

1 V prvom rade sa chcem poďakovať všetkým mojim voličom za priazeň a podporu, ktorú si veľmi vážim – stretávanie sa s vami na námestí mne aj celému nášmu tímu dodávalo veľa energie a podpory a myslím, že môžem poďakovať aj v ich mene. Mojimi prioritami sú podpora FK Lamač, rozšírenie Lamačskej cesty, postavenie vyhliadkovej veže na kopci Háj s priľahlou mini- gastro prevádzkou haluškárne, vybudovanie osvetlenej sánkarskej dráhy na kopci Háj, obnova Vrančovičovej ulice. Už dvadsať rokov bojujeme za protihlukovú stenu, preto je to neustálou prioritou. Taktiež vytvorenie tzv. sociálneho taxíka pre našich seniorov ako súčasť služieb Miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Lamač pre sociálne odkázaných obyvateľov s vybudovaním denného klubu pre seniorov, s razantným zvýšením príspevku na obedy pre seniorov. Ďalej je to vybudovanie chodníka do Krematória, vytvorenie miniatúry Lamača, založenie klubu prírodovedcov v mestskej časti v spolupráci so ZOO Bratislava s možnosťou dobrovoľného vzdelávania a pomoci vo forme brigád, vytvorenie partnerských miest Lamača v Chorvátsku, Taliansku a Českej republike.

2 Naučiť sa žiť v opozíci.

Veronika Hagovská

Poslankyňa miestneho zastupiteľstva

Absolventka Fakulty podnikového manažmentu Ekonomickej univerzity v Bratislave strávila uplynulých 14 rokov v spoločnosti IBM, kde prešla rôznymi projektovými, odbornými a manažérskymi pozíciami. Od tohto roku pracuje v Inštitúte cirkulárnej ekonomiky (INCIEN), kde sa venuje konceptom a projektom cirkulárnej ekonomiky. V Spojených voľbách 2022 získala 1270 hlasov.

1 V tomto volebnom období sa chcem osobne zasadiť za implementovanie potrebných adaptačných opatrení na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (napríklad projekty zelených striech na verejných budovách v správe mestskej časti Bratislava-Lamač, vodozádržné opatrenia a podobne), vybudovanie komunitného centra, pokračovať v rozvoji komunitných vzťahov a revitalizácii verejných priestorov. Veľmi by ma potešilo, keby sa nám podarilo rozbehnúť program “Lamačskí patróni” – ide o podporu medzigeneračných a komunitných vzťahov formou pomoci osamelým seniorom. Chcem tiež podporovať cirkulárne projekty zamerané napríklad na zdieľanie a požičiavanie vecí. Medzi moje priority patrí aj naďalej presadzovať posilnenie Komunálnych služieb Lamač a navýšenie rozpočtu na výkon ich činností. Naďalej sa chcem venovať zlepšovaniu odpadového manažmentu našej mestskej časti, hľadať cesty na minimalizovanie odpadov napríklad na podujatiach v Lamači a budovaniu uzatvorených kontajnerových stojísk na sídlisku. Moja pozornosť bude naďalej zameraná na starostlivosť o zeleň, ako aj na jej ďalšie dopĺňanie a obnovu. Považujem za dôležité tiež zefektívniť harmonogram kosenia a naďalej sa venovať prírode blízkej údržbe mestskej zelene. Prioritou musí byť aj to, aby sme ako mestská časť vybudovali v Lamači kanalizáciu tam, kde chýba.

2 Jednou z najväčších výziev, ktoré nás budú toto volebné obdobie čakať, bude určite dokončenie nadstavby základnej školy. Ako ďalšiu veľkú výzvu vnímam vyriešenie problémov spojených s tepelným hospodárstvom v Lamači. Pre mňa osobne je výzvou aj to, ako sa ako mestská časť v spolupráci s Hlavným mestom SR Bratislava transformujeme na mesto a mestské časti odolné voči nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy. Ako budeme vedieť implementovať adaptačné a mitigačné opatrenia. Myslím si tiež, že ako mestská časť by sme sa toto volebné obdobie mali efektívnejšie uchádzať o rôzne granty, fondy a dotácie. Nemali by sme zabúdať ani na zdroje z Plánu obnovy.

Matúš Harmaňoš

Zástupca starostu

Absolvent odboru verejná správa Fakulty sociálno-ekonomických vzťahov Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne si tento rok doplnil vzdelanie o postgraduálny študijný program Leadership vo verejnej správe na NEWTON College. Od roku 2006 je spolumajiteľom a konateľom IT spoločnosti AlejTech, od roku 2016 je spolumajiteľom a konateľom spoločnosti AlejOnline. V Spojených voľbách 2022 získal 1263 hlasov.

1 Plánujem sa naďalej venovať výstavbe, územnému rozvoju a doprave v rámci komisie, ktorej som predsedal aj v minulom volebnom období. Z minulosti si nesieme dlhy, ktoré treba dokončiť. V rámci výstavby a územného rozvoja je to hlavne dokončenie a schválenie územného plánu zóny Zečák, o ktorej počúvame už vyše 20 rokov. Čo sa dopravy týka, je potrebné dokončiť projekt upokojenia dopravy, jednak v starom Lamači, ale aj v rámci sídliskových ulíc. Okrem zníženia rýchlosti je potrebná aj úprava povrchu vozoviek a zavedenie parkovacej politiky, na začiatok na uliciach Studenohorská, Heyrovského, Bakošova, Na barine a na Malokarpatskom námestí. Z menších projektov je potrebná obnova lávky ponad železničnú trať z autobusovej zastávky na Skerličovu ulicu a čiastočná rekonštrukcia parkoviska na Malokarpatskom námestí pri pošte. Pre Lamačanov chcem sprístupniť mobilnú aplikáciu, prostredníctvom ktorej budú informovaní o aktuálnom dianí v mestskej časti. Na úrade implementovať intranetový systém.

2 Rozhodne najväčšou výzvou je úspešné dokončenie rekonštrukcie základnej školy. Ďalej je to dotiahnutie projektov väčšieho významu - protihluková stena na diaľnici, parkovací dom na Studenohorskej ulici, revitalizácia Vrančovičovej ulice, príprava rozšírenia Lamačskej cesty od Pridánok po odbočku do Dúbravky, realizácia cyklomosta medzi Lamačom a Dúbravkou, chodník pre peších smerom ku krematóriu a na Bory.

Petronela Klačanská

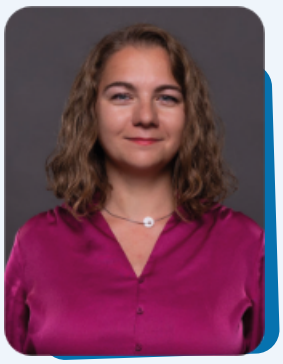

Poslankyňa miestneho zastupiteľstva

Absolventka doktorandského štúdia Fakulty managementu Univerzity Komenského v Bratislave je v súčasnosti odbornou asistentkou na svojej alma mater. Zároveň sa venuje projektovému poradenstvu ako aj manažmentu eurofondových projektov. Posledné roky sa aktívne venuje práci a podujatiam určeným aj pre tých najmenších - pre deti v predškolskom veku. V Spojených voľbách 2022 získala 1470 hlasov, v predchádzajúcom volebnom období zastávala funkciu vicestarostky.

1 Pred štyrmi rokmi nikto netušil, aké náročné tieto roky budú. Aj preto je potrebné sa v nasledujúcom období zamerať na kultúrne a spoločenské podujatia, aktivity prepájajúce jednotlivcov a organizácie, a tak podporiť susedské interakcie, prepájanie generácií viacerými aktivitami aj v spolupráci so školou a škôlkou. Je potrebné nadviazať na aktivity, pri ktorých sme sa radi stretávali a implementovať nové, ktoré nám umožnia sa navzájom viac spoznať. V Lamači žije veľa odborníkov na rôzne oblasti, zaujímaví ľudia svojou profesiou či životným príbehom a aj deti s talentom alebo záľubou, o ktorej sme možno ani netušili. Bola by som rada, keby sa nám podarilo vytiahnuť týchto ľudí zo svojich príbytkov a mali by sme možnosť sa s nimi stretnúť a porozprávať, a tak budovať Lamač ako naše spoločné miesto pre život. Samozrejme mojou prioritou zostáva školstvo a hlavne vzdelávanie nielen detí, ale aj pedagógov či zamestnancov úradu. Taktiež rôzne vzdelávacie a školiace aktivity pre širokú verejnosť v rôznych oblastiach života. Dúfam, že do konca volebného obdobia sa nám podarí získať financie na komunitné centrum, ktoré by mohlo viacero podujatí a vzdelávacích aktivít zastrešiť. Bola by som rada, ak by sa nám podarilo získať financie na budovy v dezolátnom stave, a tak ich využiť nielen na spomenuté aktivity. V neposlednom rade by som bola rada, ak by sa dokončili aktivity transparentnosti a otvorenosti úradu voči verejnosti a potrebné vhodné spracovanie a využívanie dát na rozhodovanie pri správe Lamača.

2 Za najväčšiu výzvu tohto obdobia považujem úspešné dokončenie nadstavby školy, keďže jej začiatok nezačal podľa plánov a k tomu prišlo niekoľko nečakaných objektívnych zdržaní. Dokončenie projektu včas je kľúčové. Neskôr bude nasledovať zariadenie nových priestorov tak, aby ich žiaci mohli plne využívať čo najskôr. Dôležitou súčasťou je aj vzdelávací proces, kde by som rada s odborníkmi a novými zisteniami ohľadom detí a ich vývoja v spolupráci s riaditeľkami základnej školy a škôlky navrhla zmeny, ktoré to budú reflektovať. Tu je samozrejme nutná spolupráca všetkých zainteresovaných strán. Myslím, že na začiatku je potrebné začať diskusiu k tejto téme.

Alexandra Krišš ová

Poslankyňa miestneho zastupiteľstva

Absolventka Fakulty managementu Univerzity Komenského v Bratislave profesionálne pôsobí vo firme podnikajúcej v oblasti informačných technológií. Okrem toho je už niekoľko rokov predsedníčkou SVBNP, preto poskytuje aj poradenstvo správy domov. Od začiatku roka sa intenzívne venuje problematike centrálneho vykurovania a ochladzovania budov. V Spojených voľbách 2022 získala 1143 hlasov.

1 Drahé energie, neplnenie zmlúv a uznesení, neefektívne nastavenie procesov, slabá kontrola - toto sú problémy, ktoré chcem riešiť nasledujúce štyri roky, ako som uviedla už vo svojej predvolebnej kampani. Vďaka podpore ľudí som sa stala poslankyňou a svoje predvolebné sľuby plánujem dodržať. Nasledujúce štyri roky bude mojou prioritou vytvoriť ucelenú koncepciu energetickej politiky mestskej časti. V súčasnej dobe vnímam tému energií ako veľmi aktuálnu. Rada by som sa zamerala predovšetkým na tepelné hospodárstvo, ktoré je majetkom mestskej časti Lamač, na plán jeho rekonštrukcie a modernizácie tak, aby bolo centralizované zásobovanie teplom účinné a zároveň vyrobené aj z obnoviteľných zdrojov. Ďalšou prioritou je poriadok v zmluvách (audit všetkých dlhodobých zmlúv, aktuálnosť a dodržiavanie podmienok), v uzneseniach (plnenie a termíny) a v žiadostiach (aktuálny stav vybavenia). V neposlednom rade patrí medzi moje priority úspešné dokončenie významných investičných projektov mestskej časti, napr. aktuálne prebiehajúca nadstavba základnej školy, ale aj iné, ktoré prinesú energetickú úsporu budov v majetku a správe mestskej časti a tiež zvýšenie kvality poskytovaných služieb obyvateľom.

2 Všetky priority sú pre mňa výzvou. S komunálnou politikou som zatiaľ nemala osobnú skúsenosť. Doteraz som sa na veci pozerala ako bežný obyvateľ Lamača. Možno je to aj výhoda... Od zvolenia vnímam, že práca poslankyne nie je len o zastupiteľstvách. Ľudia ma v obchode či na ulici, len tak zastavia a chcú sa rozprávať, dostávam správy e-mailom alebo cez sociálne siete. Asi najväčšou výzvou bude pre mňa nájsť si dostatočný priestor a čas pre ľudí, aby mi mali možnosť sprostredkovať svoje postrehy, ktoré by radi vyriešili na komunálnej úrovni a samozrejme sa nimi zaoberať a v ideálnom prípade ich čo najskôr vybaviť.

Petra Mitašíková

Poslankyňa miestneho zastupiteľstva

Vysokoškolská pedagogička na Univerzite Komenského na Katedre liečebnej pedagogiky. Prednáša, publikuje, vzdeláva študentov pomáhajúcich profesií, participuje na tvorbe vzdelávacej legislatívy. Prostredníctvom vedeckovýskumnej práce a medzinárodných kontaktov má možnosť prinášať najnovšie poznatky týkajúce sa podpory ľudí v ťažkých životných situáciách. Pri prvom príleve vojnových utečencov z Ukrajiny založila spolu s lamačskými dobrovoľníkmi v Lamači inkluzívnu komunitnú nízkoprahovú školu slovenčiny. V Spojených voľbách 2022 získala 1101 hlasov.

1 Nadviažem na projekty, ktoré som pre Lamač v spolupráci s množstvom ochotných Lamačanov zrealizovala ešte pred uchádzaním sa o poslanecký mandát. Na ich podporu sa nám podarilo získať aj viaceré finančné granty (grant Nadácie Orange, grant Nadácie Markíza, finančná podpora od p. Betsy Potash). Založením nízkoprahovej komunitnej školy slovenčiny v Centre pomoci v Lamači sme namodelovali moderný komunitný zámer inkluzívneho prepájania lamačskej komunity. Podobné projekty sú pre Lamač potrebné ako soľ. Koncepčne preto podporím vybudovanie lamačského komunitného centra a denného stacionáru pre seniorov. Cestu môjho poslaneckého pôsobenia vidím prioritne v úzkej spolupráci s obyvateľmi našej mestskej časti. Len v tíme, participatívne a vo vzájomnej komunikácii sa nám podaria hodnotné a zmysluplné veci. Vzhľadom na moju profesiu sa plánujem venovať najmä oblasti sociálnych vecí a komunitného rozvoja a oblasti školstva, kultúry a športu. Z pozície poslankyne mestskej časti Lamač chcem preto prispieť k riešeniu nasledujúcich oblastí:
• Komunita: podporím neziskové organizácie, ktoré sa venujú deťom, mládeži, seniorom aj občanom so sociálnym a zdravotným znevýhodnením; komunitné podujatia a výlety; dobrovoľníctvo; • Kultúra: podporím jednotlivcov a organizácie reprezentujúce našu mestskú časť v oblasti kultúry; organizáciu kultúrnych podujatí na rôznych miestach a v rôznych formátoch; • História Lamača: podporím podujatia, ktoré pomôžu zachovať a udržiavať historické povedomie o našej mestskej časti • Vzdelávanie: podporím zlepšovanie podmienok pre všetky školy v Lamači aj pre mimoškolskú záujmovú činnosť; • Spolupráca: podporím kultúrnu, vzdelávaciu a sociálnu spoluprácu s okolitými mestskými časťami a obcami; • Šport: podporím vybudovanie infraštruktúry a mobiliára pre podporu turistiky a bicyklovania; • Turistický ruch: podporím zviditeľňovanie našej mestskej časti z hľadiska cestovného ruchu; zlepšenie propagácie našej mestskej časti; zavedenie každoročného "Dňa Lamača", kedy dostanú priestor na prezentáciu školy a organizácie pôsobiace v Lamači.

2 Ako dlhoročná Lamačanka samozrejme viem, čo Lamač veľmi trápi. Hluk, dopravný tranzit, parkovanie, aktuálna nadstavba školy, chýbajúca kanalizácia v starom Lamači... Okrem sociálnych tém, vzdelávania, kultúry a športu budem samozrejme participovať aj na týchto zásadných témach.

Mária Šimončičová

Poslankyňa miestneho zastupiteľstva

Absolventka Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety bola desať rokov dušou kultúry v Lamači, ostatné roky pracovala ako vedúca Referátu kultúry a športu. Začiatkom tohto roka sa presunula do Stupavy, kde je poverená vedením Mestského kultúrneho a informačného centra. V spojených voľbách 2022 získala 1121 hlasov.

1 Problémov v Lamači je veľa a je aj množstvo oblastí, ktoré je potrebné vyriešiť, ale uvedomujem si, že vzhľadom na enormný nárast cien budú najväčším problémom finančné možnosti. Medzi najdôležitejšie a finančne náročné projekty patrí nadstavba základnej školy, dobudovanie kanalizácie v starom Lamači či posúdenie zmluvných podmienok dodávateľa tepla BES, s.r.o. a hľadanie iných, finančne výhodných možností. Za dôležité vnímam aj vybudovanie denného stacionára pre našich seniorov, zriadenie senior taxi a zvýšenie príspevku na ich obedy. Skvalitnenie pracovných podmienok učiteľov v Lamači, hľadanie nových kvalifikovaných, ich motivovanie formou poskytnutia služobných bytov či lepším ohodnotením je tiež jednou z tém, ktoré treba riešiť. Ďalšou z oblastí, o ktoré sa budem zaujímať, je šport a s tým súvisiaca podpora existujúcich ŠK a OZ pôsobiacich na území Lamača formou nenávratných finančných dotácií, vybudovanie cyklomostu do Dúbravky a cyklotrás. Hádam každý Lamačan migrujúci v špičke za prácou vidí problém aj v doprave. Mojou snahou bude obnoviť rokovania s diaľničnou spoločnosťou o spoplatnení diaľnice až od Stupavy, zamedzenie tranzitu cez starý Lamač, rozšírenie Lamačskej cesty a vybudovanie parkovacích domov v Lamači. Väčšina z vás ma pozná z oblasti kultúry, preto mojou snahou bude pokračovať v úspešných kultúrnych podujatiach, rozšíriť ponuku o ďalšie, zaviesť klubové filmové večery v Kine Lamač, zriadiť lamačské múzeum, pripomínať si najvýznamnejšiu historickú udalosť viažucu sa k Lamaču, a to ukončenie prusko-rakúskej vojny bitkou pri Lamači (Blumenau), či podporiť malých a stredných farmárov, drobnochovateľov a podnikateľov formou zriadenia lokálnych farmárskych trhov v Lamači. Ďalšou dôležitou oblasťou je revitalizácia verejných priestranstiev a majetku MČ /rekonštrukcia starej pošty a požiarnej zbrojnice/. Veľmi citlivo vnímam revitalizáciu Vrančovičovej ulice, kde treba s rešpektom prihliadať na názor a požiadavky jej obyvateľov. Rovnako aj v ďalšej oblasti /územný plán Zóny Zečák/ chcem presadzovať záujmy a požiadavky majiteľov pozemkov a obyvateľov Lamača. Mojou snahou bude aj zamedzenie novej výstavby domov v úzkom okolí našej jedinej národnej kultúrnej pamiatky - kaplnky sv. Rozálie. Životné prostredie v súčasnosti je jednou z najhorúcejších celosvetových tém. Aj v mojom záujme bude nezaostávať v tejto oblasti a chrániť si svoje okolie. Pevne verím, že komunikáciou, kompromisom a spoluprácou s ostatnými poslancami sa mi poradí naplniť aspoň niektoré z vyššie spomenutých horúcich tém.

2 Splnenie aspoň časti vytýčených cieľov /priorít.

Komunitná brigáda u svätého Filipa

Začiatkom novembra sa v Materskej škole sv. Filipa Neriho na Zlatohorskej ulici konala jesenná brigáda. Rodičia a zamestnanci školy sa stretli v sobotné ráno, aby si skrášlili a pripravili areál a okolie škôlky na prichádzajúci zimu. Na programe bolo hrabanie lístia, úprava areálu škôlky, betónovanie, ale aj práce vo vnútri budovy. Pomáhali celé rodiny. Mamky pri skrášľovacích prácach v škôlke aj v areáli (šitie ornátov, obrusov, výroba pomôcok pre Katechézy Dobrého Pastiera, umývanie okien, dezinfekcia toaliet, maľovanie skrine a mnoho iných dôležitých činností vyžadujúcich si ruku mamy) a oteckovia pri opravách dverí, steny, stierkovaní, maľovaní, výmene svietidiel, montovaní líšt, skrine, maľovaní odkvapových rúr, domčeka, hojdačiek a celkovej úprave. Aj deti sa mohli zapojiť do pripraveného programu, a tak si mohli vybrať, či budú v areáli s rodičmi, alebo sa zahrajú v škôlke. Počas celej brigády vládla atmosféra pomoci a rodinnej pohody. Sme radi, že v taktom hojnom počte – viac ako 50 ľudí – sme sa dokázali zísť a urobiť poriadny kus práce. Touto cestou by sme sa chceli poďakovať všetkým našim rodinám, ktoré venovali svoj čas, ochotu a pomocné ruky pre škôlku sv. Filipa Neriho. Je krásne vidieť ako vzájomná pomoc a ochota menia veci. Vážime si každú prácu, ktorá bola spravená. Skrášlenie a úprava areálu našej škôlky je zároveň aj zveľadením síce malej, ale pre nás dôležitej mestskej časti Lamač. Mestskej časti, kde radi žijeme.

Milí rodičia, tešíme sa, že sme mohli spolu s vami stráviť pekný spoločný čas pri práci a zdieľaní spoločného diela - prostredia pre vaše/ naše deti.

Tím materskej školy sv. Filipa Neriho

EVA KARVAŠOVÁ

Vždy môžete povedať nie. Aj eštebákovi

Čiperná a aktívna deväťdesiatnička Eva Karvašová si na pokojný život nikdy nezvykla. Prenasledovaný bol jej otec, ktorý sa angažoval v protifašistickom odboji, prvého manžela poslali komunisti do väzenia za pobúrovanie a druhý bol perzekvovaný ako nepriateľská osoba. Ona sama spoluprácu s ŠtB rázne odmietla.

Pred deviatimi rokmi sa presťahovala do Domova seniorov Lamač a našu mestskú časť si zamilovala. Má to blízko aj na chatu v Plaveckom Štvrtku, kam dochádza ako stále aktívna šoférka autom. „Jazdím od osemnástich rokov, prešla som pol sveta a ešte som ani raz neťukla," usmieva sa akčná dáma, ktorá je, okrem iného, spoluzakladateľkou charity The Internationa Women´s club.

Počas novembrového Dňa veteránov ste sa stretli s prezidentkou Zuzanou Čaputovou. O čom ste sa stihli porozprávať?

Pani prezidentka sa ma opýtala, ako som preskákala ten život a ja som jej okamžite odpovedala – Bez humoru, pani prezidentka, by to nešlo. Ona sa začala smiať a hovorí mi, že si to musí zapamätať a ja som jej na to povedala - No to by som vám radila. (smiech)

Mali ste život naplnený mimoriadne akčnými udalosťami. Váš otec bol od začiatku zapojený do protifašistického odboja, vy sama ste ako dievča pásli a napájali partizánom kone, keď si prišli oddýchnuť do zotavovne v Železnôm, kde ste sa nachádzali. Ako si spomínate na tieto zážitky?

Pre mňa bolo Slovenské národné povstanie jedno veľké detské dobrodružstvo. Deti to vnímajú celkom inak. Môj otec v Piešťanoch z lekárne dodával zdravotný materiál do inoveckých hôr až pokiaľ poňho neprišlo gestapo. Stará mama mala chalupu v najvyššie položenej osade na Magurke. Mohla som za ňou chodiť vždy, okrem obdobia povstania, lebo boli všade vojaci. Tí prichádzali k nám do zotavovne, kde sme sa liečili a my sme ich vítali. Lebo sme vďaka nim nemuseli poobede povinne tri hodiny ležať v lehárni. Oni prišli šialene ustatí a riaditeľstvo im prepustilo leháreň na oddych. Doklusali na koňoch, ja som ich už čakala a oni mi len hodili opraty. V tom čase som čítala Vinnetoua a bola som celá bez seba.

Vášho prvého manžela Hermana Klačka prenasledovala komunistická moc, rovnako tak aj druhého manžela Petra Karvaša. Odpočúvali vás, sledovali. Kde počas náročných chvíľ nachádzali radosť?

Mali sme veľkú rodinu, všetko to boli vysoko vzdelaní ľudia, ktorí mali zmysel pre humor. Vždy si každý uťahoval z toho druhého, ale aj sám zo seba, čo je kumšt. A ja som v tom rástla. Humor bolo niečo potrebné, lebo cez tú druhú svetovú vojnu ho už bolo treba. Aj v koncentračných táboroch existoval, to už asi bola len jediná cesta, ako sa obrniť. Zažila som v detstve veľmi veľa dobrého a zároveň som bola nesmierne samostatná. Mala som úžasné detstvo, a to mi zrejme dalo silu.

ŠtB vám ponúkala spoluprácu, ktorú ste vytrvalo odmietali. Kde ste v sebe vtedy našli silu odmietnuť spoluprácu a zároveň odolať vidine lepšieho a ľahšieho života, ktorú by vám táto spolupráca priniesla?

Mala som veľmi dobrý základ z rodiny a neexistovalo, aby som na niekoho žalovala. Od malička som to mala v sebe. Bolo to pre mňa nemysliteľné. Keď boli všade Nemci, chceli od otca, aby donášal. Vždy ich poslal do hája a mne povedal: „Toto nikdy nerob. No len pokiaľ ťa nezačnú mučiť. Potom už nevieš, ako by si reagovala. Ale do tých čias vždy môžeš povedať nie." To sú otcove slová.

Ako si vysvetľujete to, že mnoho ľudí povedať nie nedokázalo?

Lebo je to výhodné, lebo mohli cestovať.

Čo by ste dnes s vašimi skúsenosťami odkázali mladým ľuďom? Akú radu by ste im dali?

Všetkým by som im odkázala, aby neboli ovce, ktoré sa dajú zahnať do košiara. Potom bača zavrie košiar a ovce tam musia byť. Už skúsili aká je sloboda a skúsili, že sa môžu voľne pohybovať po svete. Najdôležitejšie je, aby človek mohol slobodne sám so sebou narábať. Lebo diktát je tá najhoršia vec, ktorá so sebou vždy niečo zlé donesie. A žiť pod diktátom môžu zas len ovce!

Aké budú u vás Vianoce?

Ak nebude piata vlna pandémie, tak budú veselé. Ja som starý človek, zažila som všeličo, ale fakt je ten, že treba navariť a nakúpiť. Všetko sa to však dá aj skromne. Podľa mňa nás nečaká nič, na čo by sme sa mohli tešiť čo do majetkov, prichádza zlé obdobie. Ale človek existuje aj v zlom období, aj v tom dobrom. Nemusí to byť také bohaté, úžasné a ešte lepšie ako u susedov. To vôbec nemusí byť. Ide o to, aby ľudia vedeli byť spolu.

Text a foto: MARÍNA GORGHETTO

Fazuľovica od Kaska

Veľmi rád by som sa s vami podelil o vynikajúci recept na fazuľovú hustú polievku, v ktorej musí lyžica stáť od mojej babky "Žabky," ktorá to mala od svojej babky a tá zas ... tam mi nesiahajú informácie.

- Základom je namočenie veľkej strakatej fazule, ktorej tri či štyrikrát vymeníme vodu počas 24 hodín. Vďaka tomu vás neskôr nebude trápiť nafúknuté brucho a iné nepríjemné sprievodné javy.
- Do hrnca si dáme bravčovú masť, nakrájanú cibuľku, pridáme trochu soli, aby zmäkla. Doplníme aj trochu cukru a cibuľku skaramelizujeme do zlatista. Keď bude upražená do sklovita, pridáme mleté čierne korenie, nové korenie, soľ, bobkový list a smažíme ďalej. V tomto kroku je dôležité ďalej všetko spolu smažiť a nie hneď zaliať vodou.
- Pridáme sladkú mletú papriku, chvíľu smažíme, ale nie príliš, aby nezhorkla a zalejeme vývarom (cibuľa, údené kosti), pridáme scedenú fazuľu. Povaríme a pridáme údené mäso.
- Po zmäknutí fazule a mäska - odhadovaný čas 15 minút pred dokončením - pridáme koreňovú zeleninu – mrkvu a petržlen - a ideálne aj čerstvý nakrájaný ligurček.
- Potom pridáme slovenský cesnak. Rozpučíme ho a nakrájame na drobné kúsky. Všetko spolu povaríme a ako posledný pridáme podľa potreby zahustenia nastrúhaný zemiak. Varíme spolu všetko ďalej až pokiaľ je polievka hotová. Keď polievku odstavíme zo sporáka a už nebude bublať, pridáme majoránku, aby nezhorkla.
- Podávame so širokými rezancami, alebo si pridáme ku koreňovej zelenine zemiačiky.

Dobrú chuť vám praje Roman KASKO Kasala, ktorý vám polievky a čerstvé langoše pripravuje každú sobotu na trhu oproti miestnemu úradu.

Program Jednoty dôchodcov Bratislava-Lamač na december

9.12.2022
14:00 – 17:00 Predvianočné posedenie pri čaji do piatej vo veľkej zasadačke Kina Lamač. Príjemné predvianočné posedenie v kruhu priateľov a známych s občerstvením. Pozvaný je starosta Igor Polakovič i poslanci miestneho zastupiteľstva. O hudbu sa postará Juraj Simony a spevokol z Domu seniorov Lamač Na barine, poéziu či prózu prednesie pani Matejovičová. Všetci si doneste kopec dobrej nálady a najnovšie vtipy!

14.12.2022
9:30 – 12:00 Spoločenské hry v klube – šach, žolík, človečina, Scrabble.

14.12.2022
18:00 Stretnutie fotoklubu s Antonom Kvasničkom - príprava súťaže o Najkrajšiu fotografiu Vianočnej výzdoby v Lamači.

V termíne od 19.12. do 2.1. 2023 budú vianočné prázdniny.

Výbor JDS Lamač praje všetkým členom, ako i všetkým seniorom Lamača boží pokoj, pokojné a príjemné prežitie najkrajších sviatkov roka.

KNIHA MESIACA

Jackie Morris:
Tichá hudba jemne padajúceho snehu

Uspávanka pre dospelých. Takto opísala zbierku dvanástich príbehov navzájom prepojených motívom hudby a zdôrazňujúcich priateľstvo a slobodu, samotná autorka. Tajomná a záhadná atmosféra vás prenesie do magického sveta hudby, snehu a zázračna, v ktorom priam počujete znieť tóny nástrojov. Netreba veľa slov, príbehy sa začnú tvoriť samé, vo vašej mysli a fantázii. A keď si budete túto okúzľujúcu knihu čítať spolu s deťmi, ožije vo Vás znovu aj to dieťa, ktorým ste voľakedy boli. Titul má na svojom konte nomináciu na prestížnu britskú cenu Carnegie & Kate Greenaway Medal 2018 za najlepší beletristický titul pre deti a mládež.

Knihy si môžete objednávať prostredníctvom online katalógu, ktorý nájdete na adrese https://www.kniznica.lamac.sk/ (mag)

Nákup nových kníh pre Miestnu knižnicu Lamač z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Ďakujeme.

fond na podporu umenia

Inzercia

- Predám nový komplet jednohrob v Lamači. Kontakt: 0902/717 517
- Maľovanie, stierkovanie, benátsky štuk. Radoslav Osuský, kontakt: 0911/128 116
- Opravujem, upravujem odevy. Kontakt: 0902/717 517
- Servis a opravy PC a WiFi sieti v Lamači. www.aatuh.sk Kontakt: 0915/ 720730
- Doučujem angličtinu, slovenčinu. Deti aj dospelých, aj cez víkendy. Kontakt: 0905/222 966
- Nevyhadzujte knihy, darujte ich nám. Kontakt: 0907/701 786

Vianočné trhy v Bory Mall

Vianoce pomaly, ale isto klopú na dvere a to je ten správny čas vychutnať si chvíle s najbližšími. Vyrazte aj s rodinou na Vianočný trh do nákupno-zábavného centra Bory Mall. Priamo na námestí v pasáži nájdete lokálne produkty, ktoré potešia nejedného z vás. Perníčky, vianočné pečivo, oblátky, med, ale aj šperky a drevené výrobky nájdete na Vianočnom trhu v Bory Mall od 1. do 23. decembra. Tešíme sa na Vás!

Klietky pre chov prepelíc a pasce na líšky a kuny, liahne na vajíčka

viac na www.123nakup.eu

Tel.0907 181 800

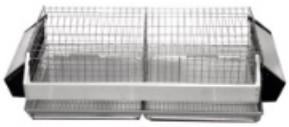

INZ 12/2022

	HONOSNÁ NÁDHERA	OPTICKÉ UMENIE	NIESOL SA VZDUCHOM	KLESLO	EČV OKRESU TRENČÍN	ZNAČKA OBLÁTOK (SEREĎ)	ALADÁR (DOM.)	POMÔCKY: MATI, ALINO, ALPÍNIUM, VIKO, BAŤKO, MILA	SMEROVÉ ŽRDE NA VOZE	PLUTÓNIUM (ZN.)	SKALKA	PRIBLIŽNE (HOVOR.)	VARENÉ POLOTUHÉ JEDLO	KTO ROBÍ ROZBOR	SEKAŤ, RÚBAŤ
PRÍTMIE, ŠERO								OMIETNUŤ (EXPR.)							
ZABEZPEČIL OPEVNENÍM								ŽENSKÉ MENO (22.5.)							
								VALCOVITÁ NÁDOBA S DRŽADLOM							
MATKA (HOVOR.)					NAŽIVO (ANGL.)					3.ČASŤ TAJNIČKY					
					TRANSPORTAT. SECURITY ADMINISTRATION					POSED					
2.ČASŤ TAJNIČKY									STIEKAL (EXPR.)						FYZ. VELIČINA (NEWTON)
									MARKÍZA (ČES.)						
KNIHA MÁP						PRÉMIA							YOUR SINCLAIR (SKR.)		
						RASTLINA OBSAHUJÚCA KOKAÍN							ŠROT		
	SLÁVA, NECH ŽIJE	HARMONICKÝ ŽIVOT	LESKLÝ NÁTER				ČINILI S RADOSŤOU					TOYOTA TECHNOLOGICAL INSTITUTE			
			VLASY (POET.)				OSLOVENIE STARÉHO MUŽA					EČV OKRESU ŽILINA			
MENO VIKTORA					ROZPRÁVKOVÁ BYTOSŤ					VIAZAL (ZRIED.)					
					OBYVATEĽ IŽE					OMÁN (ANGL.)					
ŽENSKÉ MENO (16.2.)				INFORMAČNÁ KATOLÍCKA AGENTÚRA (SKR.)				HEREČKA V KOMICKÝCH ÚLOHÁCH							
				RESERVE BANK OF AUSTRALIA				VODIČ TEPLA A ELEKTRINY							
1.ČASŤ TAJNIČKY															
EŠTEŽE ČO						DOMÁCE ZVIERA (CAPRA)									
ZBRAŇ NA BÚRANIE OPEVNENÍ						OVANUTIE (BÁS.)									

Voľný čas

Dolly Parton

Ja to vidím tak, že ak chcete dúhu, musíte... (tajnička)

Dobrovoľná zbierka

Transparentný účet sv. Rozália

Transparentný účet sv. Rozália potrvá až do 31. decembra 2022. Jej predĺženie o jeden kalendárny rok sa schválilo na ostatnom rokovaní Miestneho zastupiteľstva. **Ku koncu novembra 2022 bol účtovný zostatok výnosu zbierky vo výške 632 EUR.** Všetky peniaze pôjdu výlučne na obnovu nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky Kaplnky sv. Rozálie.
Aj naďalej teda môžete prispievať na obnovu kaplnky, každá čiastka je potrebné a cenná. Vaše príspevky môžete posielať priamo na tento účet: **IBAN SK62 0200 0000 0043 1419 5857**

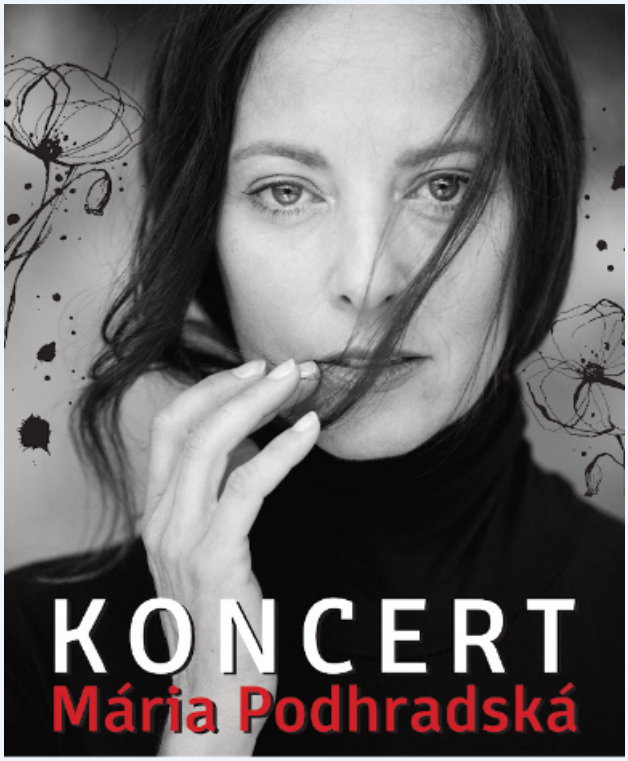

EVANJELICKÝ KOSTOL DÚBRAVKA, BRATISLAVA
18.12.2022 o 19.00 hod.
predpredaj: Ticketportal

INZ 12/2022

Program na december / január

Rodinné centrum Obláčik, Heyrovského 2
www.oblacik.sk

Pondelok

9:30 – 11:00 **Herňa pre verejnosť**, deti 1-3r.,		bez prihlasovania, dobr. príspevok
9:45 – 10:30 **FitBaby**, cvičenie pre deti 1-2,5r.	nový kurz od 14.11.	ivana.sivcakova@gmail.com
16:00 – 18:00 **Skauting**, pre chlapcov a dievčatá, 7-8r.		skauting70@gmail.com
18:45 – 19:45 **Orientálne tance**, pre ženy		Lucka: 0903 719 978

Utorok

9:30 – 11:00 **Herňa pre verejnosť**, deti 1-3r.		bez prihlasovania, dobr. príspevok
10:00 – 10:45 **Angličtina hrou**, deti 2-3r.		info.anglictinahrou@gmail.com
16:15 – 17:00 **Angličtina hrou**, deti 4-5r.		info.anglictinahrou@gmail.com
17:30 – 18:30 **Joga**, pre ženy	nový kurz od 29.11.	nell.goliasova@gmail.com

Streda

9:00 – 11:45 **Folklórik**, deti 1,5-4r.		kurzfolklorik@gmail.com
16:00 – 16:45 **Výtvarníček**, deti 4-5r.	ešte sú voľné miesta!	alatimko@gmail.com
17:00 – 17:45 **Výtvarníček**, deti 5-7r.	ešte sú voľné miesta!	alatimko@gmail.com
19:00 – 20:00 **TABATA**, pre ženy		

Štvrtok

9:30 – 11:00 **Herňa pre verejnosť**, deti 1-3r.	bez prihlasovania, dobr. príspevok
16:00 – 18:00 **Veľká herňa**, skauting, pre dievčatá 10 -11r.	skauting.iuventa@gmail.com
16:00 – 17:00 **Malá herňa**, Kreatívne so slovom a jazýčkom	hodmar@hotmail.com
19:00 – 20:00 **ZUMBA pre ženy a dievčatá**, od januára 2023	martinaluptakova84@gmail.

Piatok

9:00 – 11:00 **Herňa pre verejnosť**, deti 1-3r.	bez prihlasovania, dobr. príspevok

Podujatia

V januári nás čaká sánkovačka + bobovačka pre rodiny s deťmi, tešíme sa na kopec zábavy na snehu s rôznymi aktivitami pre deti a rodičov. Dátum upresníme na webe www.oblacik.sk podľa počasia.
*RC Obláčik bude počas školských prázdnin od 23.12.2022 do 8.1.2023 zatvorené. Želáme vám pekné sviatky a šťastný nový rok 2023.

VIANOČNÉ
DARČEKY
VYRIEŠI
ZA VÁS

BORY
MALL

KÚPITE NA
WWW.BORYMALL.SK

Magazín Mestskej časti Bratislava-Lamač. Adresa redakcie: MÚ Lamač, Malokarpatské nám. 9, 841 03 Bratislava, tel.: 64 78 00 65. RRedakčná rada: Slavomíra Šubrtová, Michal Oláh, Pavol Čech, Veronika Hagovská, Matúš Harmaňoš, Petronela Klačanská, Alexandra Krišśová, Petra Mitašíková, Mária Šimončičov. Redaktorka: Marína Gorghetto Plošnú a riadkovú inzerciu preberá: Marína Gorghetto, gorghetto@lamac.sk. Vydáva: Mestská časť Bratislava-Lamač, Malokarpatské nám. 9, 841 03 Bratislava, IČO 00 603 414, **ISSN 1338-8959.** Tlač: Bittner print s.r.o. náklad: 4 000 ks, vytlačené na recyklovanom papieri, do tlače zadané: 7. 12. 2022, uzávierky č. 12/2022: redakčná: 30.11.2022 a inzertná 30.11.2022, registračné č. EV 3654/09. Redakcia si vyhradzuje právo na neuverejnenie dodaných príspevkov, resp. ich skrátenie, opravu jazykových, gramatických a štylistických chýb. Použité ilustrácie: autori, shutterstock.com, vecteezy.com. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciame. **NEPREDAJNÉ**